

د ثبات د عامل په توګه د ځوانانو ګډون

د افغان ځوانانو لپاره د دندې په رامنځته کولو سربیره د ښې راتلونکې په موخه د لوړې هیلې لرل

په دې توضیحي سند کې په افغانستان کې د ښاري ځوانانو ننګونې او فرصتونه مطالعه کېږي. په دې سند کې وړاندیز شوی دی چې ځوانان یوازې د دندې او معیشت فرصتونو ته اړتیا نلري بلکې په تصمیم نیولو کې د ښاري مدني ګډون لپاره د پیژندنې او عملي میکانیزمونو لپاره هم ضرورت لري. په دې سند کې د افغانستان د ځوانانو ننګونې په ګوته شوې دي. په دې سربیره، په هغه کې د ځوانانو لومړیتوبونه څرنگه چې د ښاري ځوانانو په ملي ورکشاپ د ۲۰۱۶ زکال په فبرورۍ کې بیان شوي دي او درې هغه اقدامونه چې په عمده لومړیتوبونو لاس پورې کوې، وړاندې شوي دي. په ټوله کې په دې سند کې وړاندیز شوی چې د ځوانانو ونډه اخیستنې د ښاري پيوستون د برنامې په یوه عمده برخه (USP) بدله شي

۵ ګڼه مقاله، دوهمه لړۍ، مارچ ۲۰۱۶

ځوانان په افغانستان کې

افغانستان، چې کابو ۸۰٪ وګړي یې له ۳۵ کلونو لاندې عمر لري، په نړۍ کې یو ځوان هیواد دی. په دې حال کې چې د هغو ښارونو ځوانان چې پکې ژوند کوي په بیلابیلو ډولونو کار، روزنې، بنیادي خدمتونو، عامه ځایونو او تفریحي سیمو ته د لاسرسي په ګډون په حکومتوالۍ او تصمیم نیونو کې بې برخې پاتې کړای شوي دي. پر تصمیم نیونو د استازیتوب او اغیز شیندنې فرصت نه لرل د دې لامل ګرځیدلی څو په ښاري پرمختیا او د چاپیریال په ښه والي کې د ځوانانو اړتیاوو ته لږ لومړیتوب ورکړل شي. په دې توګه ښارونه ورځ تر بلې په زیاتیدونکې توګه د ځوانانو لپاره په نامساعدو سیمو بدل شوي دي. په اوسنیو شرایطو کې، ځوانان د افغانستان په ښارونو کې ځوانان د خپل حالت د بدلولو یا د دوی فعاله ونډه اخیستنې، د خپلې راتلونکې او د خپل هیواد د بدلون او ښه والي لپاره ډېر کم امکانات په واک کې لري. نو د یوه هرارخیز چلند، یعنې د دندې په رامنځته کولو برسیره داسې هڅې ته اړتیا شته څو هغه بحران چې همدا اوس د افغانستان ځوانان ورسره مخامخ دي حل شي. د ځوانانو د ونډې اخیستنې په وسیله به د راتلونکو فرصتونو لپاره هیله راوتوکېږي

د عمل په وسیله بدلون: د ځوانانو تنظیم

ځوانان د یوې ټولنې ډېره مهمه او فعاله بشري سرچینه ده. نو، حکومتونه او ښاري ټولنې باید د ځوانانو جمعیت داسې یوه سرچینه وپولي چې د ښارونو له پرمختیا سره به مرسته وکړي کولای شي نه یوه ستونزه او پټیټی. د معمول تصور پر خلاف چې ځوانان یوه اړتیا لرونکې سرچینه بولي، باید د افغانستان ځوانان د سوکاله ښارونو د رامنځته کولو لپاره ارزښتناک شریکان وي. د فکر د ښې په بدلولو سره د یو لړ اقدامونو په وسیله چې ځوانانو ته اجازه ورکوي په هغې ټولنه کې چې ژوند کوي ګډون وکړي او خپله ونډه ترسره کړي، ملګري اوسي. د ۲۰۱۶ ز کال په فبرورۍ کې د ښاري ځوانانو یو ملي ورکشاپ د افغانستان د ښارونو د راتلونکې برنامې (FoAC) اصلي شریکانو په مشرتابه د ځوانانو د چارو له معینیت سره جوړ شو. دا ورکشاپ چې په هغه کې څه د پاسه ۲۰۰ تنو ځوانانو برخه لرله د یو لړ مشورو یوه برخه ده چې د ښاري لومړیتوبونو د ملي برنامې لپاره جوړ شو. د ښاري لومړیتوبونو ملي برنامه چې د دولت په مشرتابه یو اقدام دی د ستراتیژۍ لومړیتوبونه به د ښارونو د حکومتوالۍ، استوګنې او اقتصاد په برخو کې د پالیسۍ او برنامې په کچه په ګوته شي. ګډون کوونکو ځوانانو د ډله ییزو مباحثو په وسیله د دندې او ونډې اخیستنې نه شتون په ګوته کړل (په مقابل ستون کې دې وکتل شي).

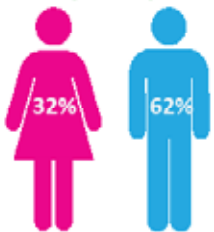
د عمده لومړیتوبونو لپاره لاندې عمده ستراتیژۍ چې په ورکشاپ کې د برخه والو ځوانانو لپاره په ګوته شوي دي، وړاندې شوي دي:

۱. دنده: د معمولو کارونو په رامنځته کولو سربیره لوړ تفکر. وژګارتیا یوه ډېره مهمه ننګونه ده چې د افغانستان ځوانان ورسره مخامخ دي.

% of youth population

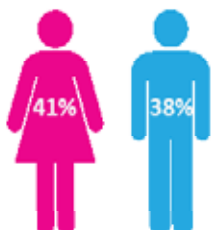
Youth (10-24) literacy rate

Youth unemployment

Youth unemployment as % of total unemployment

د لومړیتوب ورکولو نقشه

هغه عمده چالشونه چې د ښاري ځوانانو په ملي ورکشاپ کې په ګوته شوي دي، چې په هغه کې نسبي اندازه د دې ښکارندوي ده چې هره ننګونه څو څو ځلې، تذک، مه نډل، ده.

¹ 'National Risk and Vulnerability Assessment 2011-2012', Central Statistics Organization, 2014.

برابري شوي دي چې د هغو برياليتوب د سيمې د پرمختيايي شوراگانو اغيزمنتيا د پروژو په تطبيق کې د خلکو د فعالانه ونډې اخيستې له لارې ښودل شوي دي.² د سيمې پرمختيايي شوراگانو د افغانستان د ښاري مادي او ټولنيزې زېربنا په بدلون کې اساسي نقش لري دی. په دې بنسټ د ښاري پيوستون لاندې برنامه (USP) د سيمې د پرمختيايي شوراگانو موډل ته په ملي کچه پراختيا ورکوي. په دې توگه د ښاري پيوستون برنامه داسې يو فرصت دی څو ځوانان ښځه په ښاري سيمو د تصميم نيونې په بهيرونو کې شريک کړي شي، ښاري پيوستون د برنامه په طرحه او تطبيق د ځوانانو د ميکانيزم د يوځای کولو (ادغام) په وسيله کولای شي د يوې ځواکمنې وسيلې په توگه د ځوانانو لپاره عمل وکړي. څو د خپلو ټولنو په پرمختيا باندې اغيز وشيندي او خپله راتلونکې په لاس کې ونيسي. د ځوانانو ميکانيزم کولای شي په دوه ډوله وي: د ځوانانو پرمختيايي شوراگانې يا د سيمې په پرمختيايي شورا کې د ځوانانو فرعي کميټې.

د ځوانانو پرمختيايي شوراگانې چې جوړښت يې د سيمې د پرمختيايي شوراگانو په څېر دی د ځوانانو له استازو څخه تشکيل شوي دي چې دنده يې پلان جوړونه او د برنامه تطبيق دی، انعکاس کوونکې ده. د ښځو د سيمې شوراگانو په څېر چې په هغو کې د ښځو توان بخشي يا ځواکمنتيا له لارې صورت نيسي، د ځوانانو د پرمختيايي شوراگانو ښه والی په مستقله توگه دا دی چې نوموړې شوراگانې به د ځوانانو پروژې طرحه او د هغو لومړيتوب وټاکي او په دې توگه په مشخصه توگه د ځوانانو اړتياوو ته رسېدنه کېږي، په دې حال کې دا کار د سيمې د شوراگانو او د ځوانانو د پرمختيايي شوراگانو ترمنځ (تقابل) د مخنيوي او د محدودو منابعو په خاطر د سيالۍ د مخنيوي لپاره د پياوړو ميکانيزمونو غوښتونکی دی.

له بلې خوا به د ځوانانو فرعي کميټې د سيمې د پرمختيايي شوراگانو په دننه کې شتون ولري او د ځوانانو اړتياوو ته د ټولنې د مشرانو د پام اړولو او په وړانيز شويو پروژو کې د ځوانانو پر لومړيتوبونو د ټينگار د يوې وسيلې په توگه عمل وکړي. له بلې خوا به د ځوانانو فرعي کميټې د سيمې د پرمختيايي شوراگانو په دننه کې شتون ولري او د ځوانانو اړتياوو ته د ټولنې د مشرانو د پام اړولو او په وړانديز شويو پروژو کې د ځوانانو پر لومړيتوبونو د ټينگار د يوې وسيلې په توگه عمل وکړي. خو د ځوانانو فرعي کميټه بايد د ځوانانو د اړتياوو او لومړيتوبونو په خاطر د سيمې د شوراگانو د پروژو په پرمختيا او هغو ته د لومړيتوب ورکولو په برخه کې تبليغ او خپل نفوذ وکاروي، چې ښايي ونه شي کړای د ځوانانو د پرمختيايي شوراگانو په څېر چې پر ځوانانو تمرکز ولري، ورته تمرکز وکړای شي.

له بلې خوا د ځوانانو فرعي کميټې به د سيمې د پرمختيايي شوراگانو په دننه کې شتون ولري او د ځوانانو اړتياوو ته د ټولنې د مشرانو د پام اړولو او په وړانديز شويو پروژو کې به د ځوانانو د لومړيتوبونو د ټينگار د يوې وسيلې په توگه عمل وکړي. په دې حال کې د ځوانانو د فرعي کميټې خطر دا دی چې لومړی دغه کميټه د ټولنې د زيات شمېر ځوانانو لپاره په تصميم نيونه کې د فعالې ونډې اخيستې امکان نه برابروي او دويم دا چې د ځوانانو د فرعي کميټې غړي به د پروژو/په پرمختيا/ هغو ته په لومړيتوب ورکولو کې د ځوانانو د اړتياوو او لومړيتوبونو لپاره الزاماً د تبليغ او نفوذ د اعمال وس ونه لري.

ځوان هلکان چې په خالي واټونو کې د فوتبال لوبه کوي يوه معموله منظره د افغانستان په ښارونو کې يوه معمولی منظره ده. يوه بالقوه پروژې د ځوانانو لپاره کولای شي په محلاتو کې د ورزشي ساحو د رامنځته کولو لامل شي.

دغې موضوع هم له ورکشاپ څخه په ترلاسه شويو پايلو او دغه راز په يوه نوې مطالعه کې چې په هغې کې ۷۰٪ کډونوالو وزگارتييا د افغانستان د ځوانانو په وړاندې يوه ستره ننګونه وبلله، انعکاس موندلی دی.³ له وزگارتييا څخه ټولنيز او اقتصادي فشار او بې وزلي کارگران د دې حقيقت په وسيله چې زياتره نجونې او هلکان چې بايد د خپلو کورنيو د معيشت د تامينولو لپاره عايد ترلاسه کړي شدت موندلی دی. دغه راز د معيشتي گزينو نه شتون د ياغي ډلو لور ته د تللو او يا د هغو زيات شمېر کسانو لپاره چې د ځان لپاره په افغانستان کې کومه راتلونکې نه وي يني له هېواد نه بهر د تللو خطر زياتوي چې د افغانستان له ټولنې څخه د ((ماغزو د تېښتې)) لامل گرځي. يوازې د دندو د رامنځته کولو په وسيله، د وزگارتييا له ننګونې سره مقابله نه شي کېدای د مهارتونو د پرمختيا د لارو چارو موندنه او د ځوانانو لپاره د معيشت ښه والی کولای شي چې هغوی ته تريوه حده وس ورکړي څو په خپلې راتلونکې کنترول ولري او د ناهيلۍ احساس له ځانه لرې کړي، په دې توگه د وزگارتييا منفي اغيزې تريوې اندازې شندې کړي. دغه موضوع په ځانگړې توگه په ښارونو کې صدق کوي.

د کار د رامنځته کولو ترويج د ځوانانو د معيشت د ښه والي لپاره يو بنسټيز اقدام دی. کېدای شي د سوداگرۍ د ودې مرکزونه د سوداگرۍ په پيل کې د هڅولو او آسانتيا لپاره کوچني اومخني شرکتونه جوړ کړي.⁴ پانگې ته نه لاسري د سوداگرۍ د کولو لپاره د ځوانانو لپاره يو ستر خنډ دی او اوسنی موډل د غير رسمي کار رامنځته کوونکي چې د کورنيو او ټولنيزو شبکو له خوا خپل مالي ملاتړ او اضافي کارکوونکي ترلاسه کوي له دوام او پايدارۍ څخه برخمن نه دي. نو له دې امله بايد عامه (دولتي) مالي ملاتړ د سوداگرۍ د پيل او د کوچنيو او منځنيو شرکتونو لپاره په لاس کې وي، څو کارموندنه ترويج شي. دغه کار د ميکروفينانس پورونو له لارې، نورو اعتباري تدابيرو په وسيله او د اسلامي بانکوالۍ، مالي کوپراتيفونو يا سوداگريزو بانکونو د رامنځته کولو له لارې ترسره کېدای شي.⁵

کېدای شي چې حرفوي زده کړه او د ځوانانو زده کړه د فني دندو لپاره د کار د ځواکونو نه شتون ته د رسېدنې لپاره زيات کړی شي. د افغانستان په ښارونو کې د حرفوي زده کړې زيات شمېر مرکزونه شتون لري چې په هغو کې ځوانان کولای شي د موبایل د ترميمولو، ترکانۍ، خياطۍ او نلکې زغلولو (نلدوانۍ) په څېر فني مهارتونه زده کړي.

د ښځو لپاره د حرفوي زده کړې غونډه. حرفوي زده کړه کولای شي د ښځو په ځواکمنتيا او د جنسيتي خنډونو په له منځه وړلو کې مهم نقش ولري.

۲. د ځوانانو ونډه اخيستنه: د نن ورځې ځوانان د سبا ورځې د لارښوونکو په توگه

ونډه اخيستنه د يوه بشري حق په توگه پيژندل شوې ده. دا د نورو حقوقو د ترلاسه کولو لپاره يو اساسي اصل دی. نو بايد د تصميم نيونې په بهيرونو کې د ځوانانو د ونډې اخيستې تامين په يوه عمده لومړيتوب بدل شي. د ځوانانو د ونډې اخيستې په بېلګو کې دولتي ورکشاپونه، سيمينارونه، د پوهاوي برنامې اومدني کمپاينونه شامل دي. د ونډې اخيستې دغه ډول د دولت، موسسو او خلکو له خوا د لازمو آسانتياوو برابرول دي.

د سيمې پرمختيايي شوراگانې د افغانستان د ښاري مادي او ټولنيزې زېربنا په بدلون کې اساسي نقش لري دی. په دې توگه د ښاري پيوستون لاندې برنامه (NSP)، د کابل د پيوستون برنامه (KSP) او د ښاري زېربنا برنامه د خلکو په لارښوونه (CLUIP)

² 'A Survey of the Afghan People', The Asia Foundation, 2015.

³ 'Switched On: Youth at the heart of sustainable development in Asia and the Pacific'. UN ESCAP, 2015.

⁴ Ibid

⁵ 'Urban Solidarity' SoAC discussion paper 2, UN-HABITAT 2015.

د ثبات د عامل په توګه د ځوانانو ګډون

د ښار د ښکلي کولو تدابیر لکه دېوالي انځورونه د ښار د بيارغونې لپاره يوه ځواکمنه وسيله ده چې د جګړې په وسيله تعريف شوي دي. په افغانستان کې ځوانان په جګړه کې نړۍ ته راغلي دي او لوی شوي دي چې ښکلي شوي ودانۍ، اير و ته ورته حفاظتي دېوالونه، امنيتي پوستې او په موانعو باندې تړل شوي واټونه د دوی لپاره عادي دي، له دې پديدې سره د مقابلې لپاره او د هيلې او ډاډ د پيدا کولو لپاره، د دېوالي انځورګرۍ لپاره څو پروژې جريان لري. يوه انگيزه يې د ښار ښکلي کول دي، خو په همدې اندازه د ښار د ترلاسه کولو لپاره ليوالتيا او د چاپيريال انساني کول اهميت لري. څرنګه چې کبير په بشپړه توګه وضاحت ورکوي ((کله چې يو تصوير پر دېوال انځوروي، دېوال ورکيږي او تاسو په يوه نوې فضا کې قرار نيسئ، دا زما لپاره ډېره مهمه ده)) په دې پروژه کې د هغو افرادو ته چې د تصويرونو له څنګ څخه تېرېږي د انځورګرۍ يو قلم وړاندې کوي او په دې ترتيب عادي خلک د ښار لپاره د يوه توپير لرونکي حکايت لپاره يو ځای کوي. د افغانستان ځوانان د دې ډول پروژو په وسيله فرصت ترلاسه کوي څو پر خپل چاپيريال يو مثبت علامت کېږي او د راتلونکې لپاره هيله راتوکوي. .

کبير مکمل، انځورګر او همکاران يې د دېوال پرمخ د تصويرونو د ترسيمولو په وخت کې «زما د ښار اتلان»، د اتلانو توګه د عادي خلکو لمانځلو لپاره

د ځوانانو د يوه واحد مرکز مادي شتون به د افغانستان ښارونو ته يوشه مرستندوی يا متمم وي چې په اوس وخت کې ډېر کم محلات چې د ځوانانو ترمنځ د ليدنو کتنو او تعامل لپاره يې په ځان کې لري، ځکه د شته حمايوي برنامو په باب د معلوماتو خپرول زياتره وخت ستونزمن وي، د نوموړو مرکزونو د څو دنديزو طرحه کېدای شي د معلوماتو په خپرولو کې د خدمتونو او د شته برنامو په اړه د ځوانانو لپاره د ښار په ګوټ ګوټ کې هم مرستندوی وي.

د بيلګې په توګه، روغتيايي تليفوني کرښه، UNFPA موسسې او عامې روغتيا وزارت له خوا په ۲۰۱۲ز کال کې پيل شوه، کيدای شي چې په دې مرکز کې جوړه شي. د افغانستان ځوانان په ځانګړتوګه له نشه يي توکو څخه ناوړه استفادې په شمول د روغتيايي ستونزو په وړاندې زيان منونکي دي او له خطر سره د مخامخو ځوانانو د ملاتړ لپاره څرګندو اقداماتو ته ضرورت دی

دغې اندېښنې ته په ځواب کې، تليفوني کرښه په محرمه توګه د افغانستان د ځوانانو لپاره دقيق روغتيايي معلومات د روغتيايي متخصصينو له مشورې او وړاندې قضاوت پرته برابرېږي. دغې شمېرې ته زنگ وهل وړيا دي او خدمتونه يې هره ورځ په پښتو او دري ژبو په واک کې دي. ډاکټران به زيات شمير پوښتنو ته د بلوغ او د بدن د غړيو له معلوماتو څخه نيولې، د نويو زېږېدلو د مراقبت، د تغذيې او بشر د حقوقو تر معلوماتو پورې ځواب وايي او د لزوم په صورت کې راغلي کسان د روغتيايي او حفاظتي مناسبو خدمتونو ته راجع کوي، په اوس وخت کې ښايي د روغتيايي تليفونې څو کرښې له دفتر څخه ليدنه وکړي او له واحد مرکز سره د هغه د خدمتونو شريکول کولای شي دغه تليفوني کرښه زياته د لاسرسي وړ وګرځوي او هغې ته د ځوانانو لاسرسي زيات کړي.

۳. د ځوانانو چاپيريال: په ښار کې د ځوانانو د لاسرسي زياتوالی

د افغانستان په ښارونو کې ځوانان په بېلابېلو لاروچارو له ښاري فضا څخه بې برخې کړي شوي دي. د دوی اندېښنو ته د لومړيتوب ورکولو لپاره د مناسبو لارو د نه شتون له امله د ښاري سيمو په پرمختيا او پراختيا کې د دوی زياتره اړتياوې په پام کې نه نيول کېږي. دغه کار د ځوانانو لپاره د تفريحي ساحو، د لوبو د سيمو د ورزشي ساحو د نه شتون په وسيله، په ځانګړې توګه د ښځو او نجونو لپاره تر سترګو کېږي. نو معمولاً ليدل کېږي چې ځوانان په واټونو او د ځمکو په خالي قطعو کې په ښارونو کې لوبې کوي. زياتره محدود فرصتونه د دوی پر مادي محيط د ځوانانو د اغيز شيندنې لپاره د دې لامل ګرځېدلی دی څو ځوانان کم او زيات د خلکو په نظر ورته شي .

دغه راز ځوانان په ټوله کې د عامه ترانسپورت او په ځانګړې توګه جنډر ته چې په مشخصه توګه د ځوانو نجونو لپاره ښوونځي او پوهنتون ته د تک راتګ په برخه کې ستونزه پيدا کوي د لېږد رالېږد په برخه کې له جدي محدوديتونو سره مخامخ دي، د لېږد رالېږد محدوديتونه زياتې ټولنيزې او اقتصادي پايلې لري، ځکه د دې لامل ګرځي چې ځوانان او ښځي ونه کړای شي د ښار زياترو ساحو ته لاسرسي ولري.

نړيواله بيلګه : «واحد مرکزونه»

واحد مرکزونه د ځوانانو لپاره خوندي او څو کاره فضا برابرېږي څو له يو بل سره وګوري او د ځوانانو د پرمختيا لپاره لازم معلوماتو او سرچينو ته لاسرسي پيدا کړي.^۶ د ځوانانو لومړنی واحد مرکز په ۲۰۰۳ز کال کې په نايروي ښار کې د UN-Habitat د موسسې له خوا د سيمه ييز حکومت په همکارۍ رامنځته شو او نوموړې برنامې تراوسه پورې په ټوله افريقا کې پنځو مرکزي ښارونو ته پراختيا موندلې ده.

واحد مرکزونه هغه سيمې دي چې په هغو کې ځوانان کولای شي مهارتونه او زده کړې ترلاسه کړي او خپلو ځواکمنتياوو ته انکشاف ورکړي. مشخص خدمتونه په هر مرکز کې ډول ډول دي او کولای شي لاندې داسې برخې لکه: هنر او ورزش، د دندې رامنځته کول، کارموندنه، روغتيايي خدمتونه او معلوماتي ټکنالوژي او اړيکې وي. هغه عمده ساحې چې د ځوانانو مرکزونه پر هغو تمرکز لري عبارت دي له:

- **حکومتوالي:** په ښاري حکومت والۍ او د ښاري پالیسۍ په انکشاف کې د ځوانانو دوندې اخيستنې هڅونه.
- **خوندي فضا:** په يوه خوندي چاپيريال کې د تفريحي فعاليتونو، خدمتونو او معلوماتو د ترلاسه کولو په موخه د ځوانانو د لاسرسي په مقصد د يوې سيمې برابرول.
- **د ځوانانو ونډه اخيستنه:** د پالیسيو او د ځوانانو په ستراتيژيو کې له ښارونو سره مرسته.
- **رضاکاري:** په ښار کې د ځوانانو ترمنځ د رضاکارۍ د فرهنگ په رامنځته کولو کې مرسته.
- **جنډر:** د ښځو او ځوانو نجونو ملاتړ او د هغوی د اړتياوو د رسيدنې ملاتړ.

⁶ 'Afghan graffiti artist strives to beautify Kabul', Al Jazeera, 26. August 2015. <http://www.aljazeera.com/blogs/asia/2015/08/afghan-graffiti-artist-strives-beautify-kabul-150826090658859.html>

⁷'UN-Habitat One Stop Youth Centre Model', UN-HABITAT 2015.

⁸ 'Voice of Afghan Youth, PARSAs, 2015. 'http://afghanistan-parsa.org/voice-of-afghan-youth/

د پېښې مطالعه: د افغانستان د خلکو غږ:

د افغانستان د ځوانانو غږ، یوه راډیويي او ټلويزیوني پروژه ده چې نندارې ته د ځوانانو د استعدادونو، نوښتونو او لرليدونو د وړاندې کولو لپاره د افغانستان په ګوټ ګوټ کې طرحې شوې ده اوليدونکي ته د افغانستان د ټولنو د ليدني لپاره د ځوانو نجونو او هلکانو له نظره بلنه ورکوي. دغه ډول برنامې د سيمه یيزو ځوانانو د کيسو او د دوی د تجربو او د هيواد او راتلونکې په باب يوه وسيله برابروي. دغه پروژه په هيواد کې د يوه سراسري پوښښ په وسيله د ځوانانو لپاره د الهام د منبع په توګه عمل کوي څو ځوانان پخپلو سيمه یيزو ټولنو کې ونډه واخلي او ډاډ ترلاسه کړي چې دوی يوازي نه دي.

My name is Mukhtar. I'm in grade five and from Khidir district

د رضاکارۍ د فرهنگ پرمختيا

له دې سره سره چې په اوس وخت کې رضاکارې په افغانستان کې ډېر شهرت نه لري، خو رضاکارې کولای شي د ځوانانو توان او نوښت ته د استقامت ورکولو لپاره يوه اغېزمنه وسيله وي. رضاکارې د کار په وسيله د مشترکې موخې په مقصد کولای شي د ګډ ليد لوري او د مسووليت له حس او تعلق له القا سره کولای شي د ټولنو او ښارونو په نږدې کولو کې مرسته وکړي. څرنگه چې په سيمه یيزو پروژو کې چې په هغو کې د سيمې خلک پخپلو هغو او هلو ځلو د پروژو په تطبيق کې ونډه اخلي يا د استوګني په غیر رسمي سيمو کې چې په هغو کې خلک د غونډيو او ټپو ترڅنګ د کورونو په جوړولو کې مرسته کوي ليدل کېږي، د مرستې فرهنگ له پخوا څخه په افغانستان کې شتون لري. په دې ترتيب د رضاکارۍ د پرمختيا له پخوا څخه شته دی او څرنگه چې د ځوانانو د ورکشاپ له پایلې څخه څرګندېږي، ځوانان له رضاکارۍ سره مينه لري. خو په دې نه پوهېږي چې په څه ډول او له کوم ځايه يې پيل کړي. نو پردې بنسټ په رضاکارۍ کې د ونډې اخيستني د بڼې رامنځته کول کولای شي په ټولنيزو اقتصادي منابعو کې د ځوانانو د پانګې اچونې يوه ساده لاره او په عين حال کې د ونډې اخيستني له لارې د هيلې پيدا کېدل وي.

راتلونکي مسيرونه:

- په ښارونو کې د ځوانانو ستونزو ته د رسېدنې لپاره د هڅې په وخت کې د سملاسي دندې له رامنځته کولو څخه لور تفکر د ښاري حکومتوالۍ په بهيرونو کې د ځوانانو دخليول او په تصميم نيونه کې د هغوی ونډه اخيستنه. دغه کار به په ټول حکومت کې د اړوندو شريکانو او دغه راز د مدني ټولنې د ډلو ترمنځ د اړيکو غوښتونکی وي.
- د ښاري پيوستون په لاندې برنامه (USP) کې د ځوانانو شاملول. د ځوانانو د پرمختيايي شوراګانو يا د گذر د ټولنو د رامنځته کولو، يا د هلکانو اوبښځو د سيمه یيزو پرمختيايي شوراګانو کې د فرعي کميټو د جوړولو له لارې ترسره شي. په نوموړو ټولو اشکالو کې دې ډاډ ترلاسه شي چې يوه مليانه «ضميمه» نه، بلکې جوړښتي برخه د برنامې په طرحه کې د اړوند تمويل له تخصيص سره د ځوانانو د لومړيتوب لپاره وي.
- په يوه منظم او سازمان موندلي ميکانيزم کې چې د مهارتونو انکشاف ته اهميت ورکړي او مشرتوب ترويج کړي.
- د حرفوي زده کړو او د سوداګرۍ د مرکزونو د ودې په شمول د ځوانانو د اړوندو خدمتونو او اسانتياوو د ملاتړ په موخه د ښاري ځوانانو لپاره د واحدو مرکزونو په جوړولو باندې غور.

د افغانستان د ښارونو راتلونکي پروګرام د ښاري لومړيتوب د ملي پروګرام په انکشاف کې کمک کوي چې دا به را روانه لسيزه کې د افغانستان د ښاري لومړيتوب برخه وي دی لومړيتوبونو کې به د افغانستان د ښارونو راتلونکي پروګرام ۵ ښاري زونونو او ۲۰ ستراتيژيکو ولسواليو ښاروالی تحليل او تجزيه کيژی چې مهم معلومات او دقيق ارقام به لاس ته راشي اود موثري پاليسي او ملي پروګرامونو په ترتيبولو کې به وړانديزونه وشي .

